

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

En impressionistisk antiophobningsguide – VIDE VERDEN: LISSABON

NAN PRO 2 indeholder vores hidtil bedste protein.

Find ud af mere

Af

[Mikkel Thulstrup Nielsen](#)

– 22. september 2016 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Arkitektur](#), [Essays](#), [Kulturhistorie](#), [Kunst](#), [Litteratur](#), [Musik](#)

Aarhus Universitetsforlags Lissabon-essays anviser, når de er bedst, flere forsvindingspunkter end orienteringspunkter. Det er passioneret flanørkunst, og det er forbandet befriende.

Citat

Skumringstiden nærmer sig, Lissabons gadelygter er allerede tændt, og Rossio-pladsens fliser har fået deres karakteristiske skinnende skær. På fortovet foran restauranten står en yngre, mørkhåret fadosangerinde og underholder. Ved siden af hende står to mandlige guitarister og spiller. Folk stopper og lytter. Kvinden synger om fortabt kærlighed. Alting forgår. Kun savnet – *saudade* – er evigt.

Jeg har aldrig før læst en guidebog til ende. De stresser mig. Det maskinelle sprog, der slavisk oprenser seværdigheder; seværdigheder, der skal fotograferes og så krydses af listen, mens man med spidse albuer skynder sig videre i teksten, kapløbet, sammen med hoben af ligesindede attraktionshungrende turister.

Aarhus Universitetsforlag forsøger noget andet, noget nyt. Man kunne kalde det kvalitet over kvantitet: 'Med *vide verden* kommer du bag facaden. Det er storbyguiden til dig, der vil have mere. Mere viden. Mere verden.' Det er guidebogsseriens beskedne intention, og man kunne, uden at forehavendet krakelerer, tilføje: 'Mere menneske.' Det er nemlig ikke kun byens, i dette tilfælde Lissabons, facade der brydes, men også skribenternes. Vi kommer med virkelige, følede, sansende og ikke mindst passionerede mennesker på byvandring. Og så er der tempoet: formuleringer som 'når man slentret hen ad Avenida de India' og 'jeg driver videre, leder' er nogenlunde gennemgående for de tretten essays, der, snarere end at udstikke en række *must-sees*, inviterer til egenhændig fordybelse og fortabelse. Mange af sporene bevæger sig væk fra knudepunkterne – en slags flugtlinjer mod ikke-attraktioner, der modvirker ophobningen. Det er en adspredthedens storbyguide.

Formen er essayistisk, i flere tilfælde grænsende til litteratur, små narrativer, og man skal ikke lade sig skræmme af, at der står universitetsforlag i kolofonen, og af dét noteapparat, der som altid følger med til den slags udgivelser. De kan måske endda være nyttige. Bagest i bogen er et antal blanke, notesbogsstiplede sider, der inviterer læseren til at skrive med på fortællingen om byen, der, som Dan Ringgaard bemærker, 'aldrig er sig selv lig.' En sympatisk invitation.

Hvert essay udgår fra et eller flere prisme – fx digteren Fernando Pessoa; Lissabons og fadomusikkens svært oversættelige *saudade*, en slags længsel, som store dele af bogen mimer; fodbolden; revolutionen; vinen; imperialismen; kaklerne eller sågar H.C. Andersen (en smule nationalskjaldsfetichistisk, ja) – men bevæger sig, når essayene fungerer, altid dybere end sit anslåede tema. Det udarter sig fx i luftige, impressionistiske observationer som 'Lissabon er gul' eller 'Lissabon er blå' hos henholdsvis Mia Degner og Søren Markers. Eller i på én gang personlige og eksistensfilosofiske refleksioner over væren og ikke-væren hos Karen Fastrup. Det kan lyde sådan her:

Fakta

- Forfatter: Mia Degner, Jens Lysdal, Niels Christian Frederiksen, Bjarne Mouridsen, Dan Ringgaard, Eva Henningsen, Henrik Wivel, Jørn Ørnstrup, Kurt Hollesen, Søren Markers, Morten Gliemann, Karen Fastrup
- Titel: LISSABON
- Sider: 252
- Pris: 249,95,-
- Forlag: Aarhus Universitetsforlag
- ISBN: 9788771248227

[Køb bogen hos SAXO.com](#)

Tidligere udgivelser

- [PARIS](#)
- [BERLIN](#)

Billeder

– 'Jeg er tom, jeg er en sugen i maven, min vejrtrækning er små, korte gisp, og min hud er raspet op, jeg er så øm, og jeg driver hele tiden ud af mig selv, i tårer eller spyt, tisser mig ud.'

Det er angsten og fortvivlelsen, der bliver selve essayets drivkraft. Det sete er bestemt af den skrivendes stemning. Hvis det bliver for 'navlepillende', som en dansk kritiker eller to nok ville mene, er essayet heldigvis placeret bagest i bogen. Man kan stå af før endestationen, flygte.

I den anden ende af skalaen, og brydende med det impressionistiske og adspredte flow, er der desværre et par essays, der gennemstrømmes af en både belærende og opremsende gammelmandstone. Fx Kurt Hollesens 'taxafif', der i al ubeskedenhed lyder: 'Gør som jeg og de lokale, og overlad taxakøen umiddelbart efter tolden til turistene og mindre velforberejdede rejsende.' Eller Søren Markers næsten humoristisk-elitære og Jørgen Leth'ske angreb på 'den evindelige loungemusik', der forstyrrer hans vinindtag.

Men det er en bagatel, endda en underholdende én. I det store og hele fungerer VIDE VERDEN og udgør en tiltrængt tilføjelse til storbyferiens epoke. Bogen kan hverken være i bæltetasken eller jakkelommen. Til gengæld er den et middel til fordybelse, som favner både den førstegangsbesøgende, den garvede og ikke mindst den *saudade*-ramte nostalgiker i et gryende, dansk efterår.

Synes godt om 38 personer synes godt om dette. Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Arkitektur](#), [Essays](#), [Kulturhistorie](#), [Kunst](#), [Litteratur](#), [Musik](#),

- [Rund er den nye firkant – Pernille Stensgaard TIETGENKOLLEGIET](#) · 28-09-2007
- [Følelsernes arkitektur – Daniel Libeskind's MIT LIV OG MIN ARKITEKTUR](#) · 16-10-2005
- [Jura Gelb – Dokøens drama fortalt af diætister – Ove Hornby, Tina Jørstian, og Bo Wildfang OPERAEN – THE OPERA](#) · 07-03-2005

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

»

Læs også

- [Det drejer sig om kritik og modstand – Judith Butler KRIGENS RAMMER](#) · 31-08-2016
- [Tunge tanker og tørre tekster – Siri Hustvedt ESSAYS](#) · 15-12-2015
- [Civilisationshistorisk ekspedition – José Saramago ELEFANTENS REJSE](#) · 16-02-2011
- [Dødsstrejke – José Saramago DØDEN UDEBLIVER INDIMELLEM](#) · 14-04-2008
- [Lad mig komme af sted! – Henrik Wivel DET JORDISKE PARADIS](#) · 25-05-2006

Tags: [aarhus universitetsforlag](#), [essays](#), [guide](#), [lissabon](#), [Portugal](#), [storbyguide](#), [vide verden](#)



Om Mikkel Thulstrup Nielsen

Mikkel Thulstrup Nielsen læser Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Han er svært begejstret for bøger, plader og rødvin - gerne i forening. En særlig forkærlighed for Baudelaires mytiske modernisme, Nietzsches irrationalitet, Celinés hypermisantropi, Duras' erotiske bølgebrus og Bukowskis brandarter.

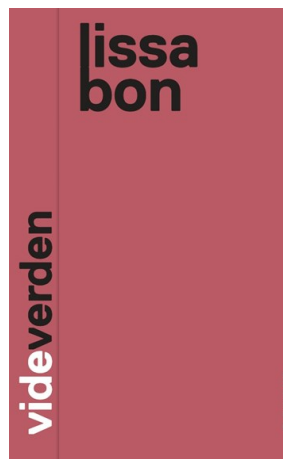
[Skriv til Mikkel](#)

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *



Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet